

И съ своята неволя примиренъ,  
намѣрихъ въ нея ази и утѣха...  
О, сладка скръбъ, едничка моя радостъ !

Студената самотностъ и безутешностъ раждатъ печалнитѣ мисли за смъртѣта. Не е случайностъ, дето епилогътъ на „Сънъ за щастие“ и „На острова на блаженитѣ“ е единъ : п у с т и н е н ъ г р о б ъ. Този образъ синтезира всички елегични мотиви : самотностъ, отчужденостъ, п у с т и н н о с т ъ, безнадеждностъ. Озжбената [ маска на смъртѣта се усѣща въ мъртвината на запустѣлата воденица — въ зѣещитѣ ѝ прозорчета „като кухи на черепъ очи“, нея вижда поетътъ, както хероятъ въ „Надеждата“ на П. де Шаванъ, въ тъмнѣещия се кръстъ на последния си жизненъ хълмъ. „(Веч' на годинитѣ кervана превали...)“, нейна е пѣсенъта за разлжка, що пѣе студениятъ горнякъ „(На мойтѣ вейки)“, тя е предметъ и на най-мрачната Славейкова элегия „Може би моя“. Прочитате я и добивате впечатление на едно действително преживѣно погребение : съ такава внушителна сила сж дадени темпото и мелодията на погребалния звѣнъ :

Зиналъ е гробъ. — За кого ли изровенъ ?  
Бавно отйеква се звона черковенъ —  
звѣнне и спре, като нѣщо възчаква,  
като мъртвеца и той да оплаква. . .

Моментътъ на погребението е физически осезаемъ : „черната прѣстъ по ковчегата трака“ и следъ това затихването и ужасътъ отъ смъртѣта въ зловещия рефренъ : „Гроба. И може би той да е моя“.

Най-задушевнитѣ пѣсни сж, чийто мотивъ е блѣнътъ за щастие. И щастieto не на